

DE VERENIGING ZONDER RECHTSPERSOONLIJKHEID
"NETWERKEN VAN ZIEKENHUZEN IN JURIDISCH PERSPECTIEF"

Prof. Dr. Joeri Vananroye
(advocaat, Quinz)

Instituut voor Handels- en Insolventierecht
KU Leuven

2

VZW: rechtspersoon	"feitelijke vereniging": geen rechtspersoon
beperkte aansprakelijkheid	onbeperkte aansprakelijkheid
afgescheiden vermogen	geen afgescheiden vermogen
bekwaamheid om partij bij rechtshandelingen te zijn	onbekwaamheid om partij bij rechtshandelingen te zijn
ius standi	geen ius standi

3

- onbeperkte aansprakelijkheid
- geen afgescheiden vermogen
- onbekwaamheid om partij bij rechtshandelingen te zijn
- geen ius standi

4

"onbeperkte aansprakelijkheid"

- aansprakelijkheid lid voor **rechtshandelingen**
 - aansprakelijk als in naam van vereniging + toerekening
 - aansprakelijkheid voor gelijke delen (bv. voor 1/100ste als 100 leden) ◀ belangrijke verzachting bij grote verenigingen
 - aansprakelijkheidsrisico kan verder worden beperkt door beperkingen aan bevoegdheid vertegenwoordigers
- aansprakelijkheid lid voor **rechtsfeiten**
 - vereist toerekening van schadeveroorzakend feit aan vereniging ◀ makkelijk bij kwalitatieve aansprakelijkheid waar de betrokken "kwaliteit" (bv. houder van de zaak, aansteller) in hoofde van vereniging aanwezig is
 - vaak *in solidum* aansprakelijkheid

5

"geen afgescheiden vermogen"

- verenigingsgoederen in onverdeelde boedel
- individueel lid kan niet over zijn aandeel in boedel of in afzonderlijke goederen beschikken
- individueel lid kan niet op grond van art. 815 BW verdeling vorderen
- persoonlijke schuldeiser van individueel lid kan niet aandeel in boedel of in afzonderlijk goed uitwinnen
- persoonlijke schuldeiser van individueel lid kan niet op grond van art. 1561 Ger.W. verdeling uitlokken of beslag leggen op onverdeelde goederen
- verenigingsschuldeiser kan wél onverdeelde goederen uitwinnen

6

"onbekwaamheid om partij bij rechtshandelingen te zijn"

- vereniging geen rechtssubject
- maar de gezamenlijke leden gelden als schuldeiser of schuldenaar van de rechten en verplichtingen van de vereniging
- gezamenlijke leden kunnen rechtshandelingen stellen
 - onder verenigingsnaam, zonder individuele identificatie van leden
 - via vertegenwoordiging
 - die ook impliciet kan gebeuren

7

~~"geen ius standi"~~

- vereniging geen rechtssubject
- maar de gezamenlijke leden kunnen als partij optreden of gedaagd worden
- gezamenlijke leden (materiële procespartij) kunnen via vertegenwoordiger (formele procespartij) optreden
 - in principe identificatie van leden voor geschreven op straffe van nietigheid ❖❖ maar in de regel nooit belangenschade bij identificatie louter met verenigingsnaam
 - formele vertegenwoordiger dient te worden geïdentificeerd (= belangrijkste verschil met optreden van een rechtspersoon)

8

VZW: rechtspersoon	"feitelijke vereniging": geen rechtspersoon
beperkte aansprakelijkheid	onbeperkte aansprakelijkheid, maar risico niet te overschatten
afgescheiden vermogen	afgescheiden vermogen
bekwaamheid om partij bij rechtshandelingen te zijn	bekwaamheid om partij bij rechtshandelingen te zijn
ius standi	ius standi

9

VZW: rechtspersoon	"feitelijke vereniging": geen rechtspersoon
publiciteit van statuten / jaarrekening	geen publiciteit van statuten / jaarrekening
vereniging als dusdanig geregistreerd bij hypotheekbewaarder	vereniging als dusdanig niet geregistreerd bij hypotheekbewaarder
vereniging kan strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden	vereniging kan niet strafrechtelijk aansprakelijk gesteld worden

10

vereniging zonder rechtspersoonlijkheid als samenwerkingsvorm voor ziekenhuizen?

Voordelen

- 'organisational contract' : tussen overeenkomst en entiteit
- non profit (sanctie: herkwalificatie als maatschap)
- zonder veel vormspecifieke dwingendrechtelijke regels
- geen vormspecifieke beperking op activiteitn
 - ☞ ook zorgvoorzieningen
- ontsnapt aan het ondernemingsrecht
 - ⚠ trend om alle organisatievormen te onderwerpen aan het ondernemingsrecht met inbegrip van het insolventierecht
 - ⚠ ook non profits
 - ⚠ maar niet verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid

11

vereniging zonder rechtspersoonlijkheid als samenwerkingsvorm voor ziekenhuizen?

Nadelen

- onbekend – ook onbemind bij regulerende of subsidiërende overheid?
- uitdaging voor de *drafter*
- lastig voor 'registergoederen'
- aansprakelijkheidsrisico
- zou gecodificeerd worden in vernieuwd wetboek voor vennootschappen en non profits
 - regulatoire onzekerheid
 - al worden geen fundamentele wijzigingen verwacht

12

dank u

blog: www.corporatefinancelab.org
 e-mail: joeri.vananroye@quinz.be
 papers: <http://kuleuven.academia.edu/JoeriVananroye>

KU LEUVEN
